

จะไป4.0, 5.0...ต้องกล้าเปลี่ยน

ฮาวทูสตาร์ทอัพ

• วิสสา สวสทธิภักย์
ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารการตลาด มหาวิทยาลัยสุรนารีบัณฑิตย
werapol.swk@dpu.ac.th

หากประเทศไทยจะไป Thailand 4.0 ด้วยอุตสาหกรรม 4.0 ด้วยเกษตร 4.0 ด้วยสหกรณ์ 4.0 หรือแม้แต่ Startup 4.0 ก็ตาม หากคนไทยยังไม่ “กล้าเปลี่ยน” ดั่งจะไปกันลำบาก

ในขณะที่ประเทศไทยพูดกันถึงเรื่อง 4.0 มานาน และกำลังขับเคลื่อนกันอยู่ (อย่างช้าๆ) ประเทศญี่ปุ่นกำลังวางแผนประเทศเป็น 5.0 หรือ Society 5.0 (http://www.keidanren.or.jp/en/policy/2016/029_outline.pdf)

ญี่ปุ่นเองเป็นประเทศที่มีเทคโนโลยีสูง มีการพัฒนาที่รวดเร็ว ได้ออกมาขอมริบ

ว่าประเทศของตนกำลังประสบปัญหาด้านประชากรไม่ว่าจะเป็นจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จำนวนการเกิดของประชากร การมีส่วนร่วมของสุขภาพสตรี ทำให้ต้องวางแผนเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศ หลายท่านอาจจะสงสัยว่าคนสูงอายุเพิ่มขึ้นแล้วจะเกิดอะไรขึ้น มันก็แก้กันทุกประเทศนั่นแหละ อธิบายง่ายๆ ให้น่ากลัวเล่นๆ คนสูงอายุยิ่งอายุยืนขึ้น แต่เงินที่เก็บไว้จะไม่พอใช้จ่ายไปจนตาย ถ้าหวังพึ่งลูกหลานก็ดันมีลูกหลานจำนวนไม่มากในช่วงที่ผ่านมา (คนนิยมมีบุตรน้อยลง) นอกจากนี้ลูกหลานสมัยนี้ยังมีภาระส่วนตัวอีกมากจะไปหวังพึ่งพาอะไรมากมายก็คงลำบาก ช่างเข้าใจจริงก็ อยากจะตายให้รู้แล้วรู้รอด...ใจเย็นๆ ครับ

ประเทศญี่ปุ่นกำลังพยายามนำเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำของตัวเองมาช่วยพัฒนาหรือใช้ทดแทนคนของเราอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนญี่ปุ่นในอนาคต

ทุกอย่างบนโลกเรากำลังเปลี่ยนแปลง เราตื่นด้วยโทรศัพท์มือถือถือปลุกเรา (บางคนหลายรอบ) เราคุยกับคนใน Line ก่อนคนในบ้านเราเรียกแท็กซี่ด้วย Uber ที่กำลังมีปัญหาที่รัฐบาลที่บอกจะไป 4.0 (Uber ไม่มีแท็กซี่ของตัวเองสักคันเดียว) เราจ่ายเงินรายเดือนเพื่อจะดูหนังให้ Netflix โดยที่ยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าจะดูเรื่องอะไร เราจ่ายเงินให้คนมาตะโกนบังคับให้เราออกกำลังกาย (เรียกเขาเท่ๆ ว่าเทรนเนอร์) เราฟังเพลงจากการสตรีมมิ่ง ไม่ใช่แผ่นซีดีหรือ MP3 อีกต่อไป (Joox เป็นคลังเพลงที่ใหญ่ที่สุดของเราตอนนี้) ผมนั่งอ่านหนังสือพิมพ์วันละ 5 ฉบับ โดยไม่มีหนังสือพิมพ์

แม้แต่สักฉบับบนโต๊ะทำงาน

โลกธุรกิจเปลี่ยนไปไกลมาก และดูเหมือนจะมีผู้บริโภคจำนวนมากอุดหนุนเป็นลูกค้าโดยไม่รู้ตัว ลองพิจารณาการขายสินค้าในปัจจุบัน ยิ่งต้องหาโมเดลในการขายใหม่ๆ ไม่ว่าจะ AirBNB ธุรกิจแบ่งปันที่พักที่ถือว่ากลายเป็นคู่แข่งของธุรกิจโรงแรมอย่างแท้จริง จากข้อมูลพบว่ารายได้ของเจ้าของที่พักเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วเกือบ 3 เท่า ในฐานะที่คลุกคลีกับธุรกิจรีสอร์ทบอกได้เลยว่าที่พักปัจจุบันไม่ได้อยู่ที่ทำเล อีกต่อไป แต่อยู่ที่ Concept และรสนิยม ไม่เพียงแต่การขายห้องพักเท่านั้น ลองดูสิว่าแม้แต่การซื้อ

กระดาษของคนไทยยังเปลี่ยนเลย ใครจะซื้อกระดาษที่ละ 2 ใบออกจากคนไทย (ก็มันซื้อ 1 แกรมอีก 1 ฟรี!!! และยังมีแถมตะลิวให้เรานี่นา)

เมื่อสัปดาห์ก่อนมี Hashtag ร้อนๆ ที่ทำให้ผมรู้สึกมีความหวัง

กับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทย นั่นคือ #ChangeEduTH ผมสนใจความคิดเห็นของหลายๆ คนที่เข้ามา Comment ผ่านช่องทางต่างๆ มีทั้งแรง แสบ และโดนใจ มีคนหนึ่งกล่าวว่า “เด็กไทยเรียนจนจบปริญญาตรี ยังไม่รู้ว่าจะตัวเองเก่งอะไร ถนัดอะไร อยากทำงานอะไร นี่แหละ ความล้มเหลว” หรืออีกความเห็นหนึ่ง “เกรดเฉลี่ยเป็นเรื่องแหกตา วิชาคณิตศาสตร์กับภาษาอังกฤษเอามาเฉลี่ยกันได้ยังไง” อยากเห็นคนในแวดวงการศึกษาคิดได้ ผมจะไปบรรยายให้ฟรีเลย

Education 4.0 เป็นเรื่องจำเป็นที่ไม่ใช่เรื่องเร่งด่วน แต่เป็นเรื่องต้อง “กล้าเปลี่ยน” เพราะมันทำให้ไม่ขากหรือก ใช้เวลาแป็บเดียวสำคัญตรงกล้าหรือไม่ เราต้องเปลี่ยนจาก 1.0 ที่เน้นบรรยายห้องจำ เปลี่ยนจาก 2.0 ที่เน้นอินเตอร์เน็ต (แล้วคิดว่าเจ๋งแล้ว)

เปลี่ยนจาก 3.0 ที่เน้นความรู้หลากหลาย (เขอะไปกิ่งงะ) มาเป็น 4.0 ที่เน้นการสร้างสรรคค้นนวัตกรรม เน้นความคิด เน้นอนาคต การกล้าเดินออกจากกรอบเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการศึกษาไทย มี 3 เรื่องสำคัญที่ต้องเปลี่ยนจากกรอบเดิม คือ “ระบบ ครู และ หนูน้อย”

ระบบที่เต็มเปี่ยมไปด้วยงานเอกสาร (ที่ไม่เคยมีคนอ่าน) ระบบที่เน้นงานวิจัยเออะๆ (แล้ววางไว้บนหิ้ง) ระบบประกันคุณภาพ (ที่คุณภาพไม่เคยติดอันดับโลก) ระบบการเขียนหลักสูตร (ถ้ามันดีจริงจะเขียนใหม่ทำไมบ่อยๆ) ครูที่ไม่สามารถสอนได้จริงในปัจจุบัน ครูที่จบต่างประเทศมาใช้ทุนไปวันๆ

(ใช้ทุนหมดเมื่อไร ฉันไปแน่) ครูที่ไม่ม่ประสบความสำเร็จจริง (อิงแต่ในตำรา) ครูที่เงินเดือนน้อยกว่าเน็ตไอดอล (เข้าใจไหมละ) ที่ประเทศอังกฤษใครเรียนดีที่สุด โรงเรียนจะ

ขอให้กลับมาเป็นครูโดยให้เงินเดือนสูงที่สุดเท่าที่คนคน นั้นจะได้รับจากการไปทำงานที่อื่น เราต้องการครูที่เป็น Coach ครับ และสุดท้าย หนูน้อย ใช้ครับ ทั้งหลายเออนั่นแหละ ต้องเปลี่ยนความคิดของเด็กไทยที่คิดว่าไม่ต้องเรียนก็ได้ โรงเรียนไม่มีประโยชน์ หาข้อมูลทุกอย่างจาก Google และ YouTube เด็กไทยที่รู้เรื่องราวดารามากกว่า ความรู้รอบตัว เด็กไทยที่คิดว่าตัวเองเจ๋งสุดๆ (สะกดภาษาไทยให้ถูกๆ หนอยนะลูก ลุงอ่านแล้วเดี๋ยด) ทำอย่างไรให้เด็กไทยอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ คิดนวัตกรรมใหม่ๆ มี Startup ออกมามากกว่านี้ เป็นสิ่งสำคัญ

ไม่ใช่แค่ 4.0 แต่ในอนาคตต้องมี 5.0 และ 6.0 แน่อยู่ที่ตอนนี้เรา “กล้าเปลี่ยน” หรือไม่ครับ ■